

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

7. Рішення від 5 лютого 2008 року у справі «Раманаускас проти Литви» (Ramanauskas v. Lithuania). URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-68969>

8. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

Науковий керівник: д.ю.н., професор кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Шевчук О. М.

Калараш Р. А.

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

ORCID: 0009-0005-8722-5273

e-mail: kalarasroman45@gmail.com

ПОГЛЯДИ ААРОНА БАРАКА НА ПРИРОДУ СУДОВОГО РОЗСУДУ ТА СУДОВОЇ ПОЛІТИКИ

Однією з фундаментальних зарубіжних праць сучасності з питань судової політики та природи судового розсуду є монографія видатного ізраїльського юриста, Голови Верховного Суду Ізраїлю А. Барака «Суддівський розсуд», вперше видана у 1989 році [1, с. 465]. Спираючись на наукові знання та власний практичний досвід, автор в якості судової політики визначає комплекс факторів, які спрямовують судову владу під час обрання варіантів, які право надає їй [2, с. 44].

Ключовою фігурою у сфері судової політики виступає суддя, наділений відповідними повноваженнями з розгляду правових спорів у певному виді судочинства, формування та вироблення суддівської політики щодо застосування нормативних актів, узагальнення судової практики та створення правових позицій тощо [3, с. 21]. Право вибору в застосуванні нормативно-правового акту, правових позицій, судової практики або вироблення правового положення для вирішення спору має тільки суддя або колегія суддів [3, с. 21]. Така розумово-аналітична діяльність судді з вибору єдиної вірної правової норми, правової позиції, судової практики, за наявності декількох легітимних варіантів для застосування

до спірних правовідносин або вироблення загального правового положення, становить собою суддівський розсуд [3, с. 21; 4, с. 1828].

А. Барак визначає суддівський розсуд як надане судді право вільного аналізу і вибору єдиного можливого варіанта рішення (з наявних нормативно-правових актів, правових позицій, судової практики), здатного врегулювати відносини при вирішенні юридичної суперечності в певному виді судочинства із закріпленням результату вибору в судовому рішенні [3, с. 21–22].

Суддівський розсуд пов'язаний із свідомим формуванням і реалізацією політичних міркувань, згідно з якими суддя робить вибір між різними відповідними праву альтернативами, відкритими перед ним у складних справах [3, с. 21–22]. Цей вибір може визначатися тими чи іншими політичними, моральними, релігійними та іншими факторами [3, с. 21–22].

А. Барак ототожнює сукупність проявів суддівського розсуду окремих суддів при вирішенні конкретних справ (категорій справ) і офіційну позицію судової влади в цілому з того чи іншого питання судової практики. Такий висновок пояснюється тим, що в якості емпіричної основи автор монографії використовував практику і законодавство країн, що відносяться до сім'ї загального права, де судовий розсуд, судовий прецедент відіграють вирішальну роль у формуванні права [3, с. 38].

Відносна самостійність суддівської політики виявляється у сфері призначення покарання, де практика судів давно отримала назву як кримінально-виконавча (каральна) політика. Вона підтверджує, що законодавець не тільки закріплює за суддею право тлумачення застосовуваних норм права, але й залишає на його розсуд вибір одного з варіантів вирішення поставлених перед ним питань, що допускаються законом [5, с. 207–208]. Узагалі про будь-яку політику може йтися лише тоді, коли в особи, що приймає суспільно значуще рішення, є вибір [5, с. 207–208]. За відсутності вибору цілі й засоби їх досягнення пропонуються ззовні, і якщо можливість вибору варіанта рішення (дії) відсутня, то ні про яку політику даної системи (організації тощо) говорити не можна.

Список використаних джерел:

1. Bendor A. L., Segal Z. The Judicial Discretion of Justice Aharon Barak. *Tulsa Law Review*. 2011. Vol. 47. № 2. P. 465–476.
2. Ford C. A. Judicial Discretion in International Jurisprudence: Article 38 (1)(C) and «General Principles of Law». *Duke Journal of Comparative and International Law*. 1994. Vol.5:35. P. 35–86.

3. Барак А. Суддівський розсуд. Київ : Вид-во «Центр учбової літератури», 2022. 320 с.

4. Sentelle D. B. Judicial Discretion: Is one more of a Good Thing Too Much? *Michigan Law Review*. 1990. Vol. 88. Issue 6. P. 1828–1832.

5. Barak, Aharon. Purposive interpretation in law. Princeton, New Jersey : Princeton University Press. Princeton and Oxford. 2005. 423 p.

Книш І. П.,
*курсантка четвертого навчального
курсу першої навчальної групи
Військово-юридичного інституту
Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого*

СУДОВИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ЗВІЛЬНЕННІ ЗІ СЛУЖБИ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я

В умовах воєнного стану питання правового захисту військовослужбовців є особливо актуальними. Військовослужбовці, які через тяжкі травми чи хвороби не можуть продовжувати виконання своїх обов'язків, потребують особливого правового захисту, адже їхнє звільнення часто супроводжується не лише медичними та психологічними проблемами, а й правовими труднощами, пов'язаними з відновленням соціальних гарантій і виплат.

Статтею 55 Конституції України передбачено, що права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Тобто кожному громадянину гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб, інших громадян. Відповідно це право поширюється й на військовослужбовців.[1]

Згідно з Кодексом адміністративного судочинства України, кожен має право звертатися до адміністративного суду в установленому порядку, якщо вважає, що його права, свободи або законні інтереси були порушені через рішення, дії чи бездіяльність органу влади, та може вимагати їх захисту.[2]

Звільнення з військової служби за станом здоров'ям є однією з найбільш розповсюджених причин для її припинення. У 2025 році процес

Іванова Вікторія

ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ ІНОЗЕМНИХ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО КОМПЕНСАЦІЇ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ЗБРОЙНОЮ АГРЕСІЄЮ	219
---	-----

Ігнатов М. П.

БАЛАНС МІЖ ПУБЛІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТА ПРАВАМИ ЛЮДИНИ: ПОЗИЦІЯ ЄСПЛ У СПРАВАХ ЩОДО ОБІГУ НАРКОТИКІВ	223
---	-----

Калараш Р. А.

ПОГЛЯДИ ААРОНА БАРАКА НА ПРИРОДУ СУДОВОГО РОЗСУДУ ТА СУДОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	226
---	-----

Книш І. П.

СУДОВИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ЗВІЛЬНЕННІ ЗІ СЛУЖБИ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я.....	228
--	-----

Коройд Ю. М.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА АПЕЛЯЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ СУДІВ.....	232
--	-----

Коцюбко І. В.

СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЇ У ВИГЛЯДІ СТЯГНЕННЯ В ДОХІД ДЕРЖАВИ АКТИВІВ ПІДСАНКЦІЙНИХ ОСІБ.....	236
--	-----

Красножон О. М.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕХНОЛОГІЙ	242
--	-----

Кривошей О. М.

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ДОКАЗУВАННЯ	246
--	-----

Лупійчук Д. В.

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРА В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ	249
--	-----

Medviediev Vladyslav

COURT COSTS ALLOCATION AND THE PRINCIPLE OF PROPORTIONALITY: LESSONS FROM UKRAINIAN AND LATVIAN PROCEDURAL MODELS.....	253
--	-----

Мельникова Владислава

ЕТИКА АДВОКАТА В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	258
--	-----